

**Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia
śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej z geografii**

Klasa 3

Zakres podstawowy

Wymagania na poszczególne oceny

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
2	3	4	5	6

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia śródrocznej oceny klasyfikacyjnej

I. Zróżnicowanie środowiska przyrodniczego Polski

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje wartość powierzchni Polski oraz długość granic • wymienia i wskazuje na mapie państwa graniczące z Polską • wskazuje współrzędne geograficzne najdalej wysuniętych punktów • wymienia obszary morskie wchodzące w skład terytorium Polski • wymienia na podstawie mapy tematycznej jednostki tektoniczne Europy • podaje przykłady państw europejskich, które leżą w obrębie różnych struktur geologicznych • przedstawia podział dziejów Ziemi na ery i okresy • przedstawia podział surowców mineralnych • wymienia nazwy surowców 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje na podstawie mapy ogólnogeograficznej charakterystyczne cechy położenia fizycznogeograficznego Polski • przedstawia podział Polski na regiony fizycznogeograficzne i wskazuje te regiony na mapie • prezentuje na podstawie mapy geologicznej przebieg strefy T–T na obszarze Europy • podaje przykłady ważnych wydarzeń geologicznych charakterystycznych dla każdej ery • wskazuje na mapie rozmieszczenie głównych zasobów surowców mineralnych w Polsce • wymienia nazwy surowców mineralnych występujących w regionie, w którym mieszka • odczytuje informacje z krzywej hipsograficznej Polski • wymienia na podstawie mapy zlodowacenia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia charakterystyczne cechy położenia fizycznogeograficznego, matematycznego i geopolitycznego Polski • wymienia i wskazuje na mapie jednostki tektoniczne występujące na obszarze Polski oraz regionu, w którym mieszka • omawia na podstawie tabeli stratygraficznej najważniejsze wydarzenia z przeszłości geologicznej obszaru Polski • omawia znaczenie gospodarcze głównych zasobów surowców mineralnych Polski • przedstawia cechy rzeźby terenu Polski i jej pasowy układ • opisuje na podstawie infografiki formy rzeźby polodowcowej • omawia zróżnicowanie przestrzenne temperatury powietrza, opadów atmosferycznych i okresu wegetacyjnego w Polsce • porównuje na podstawie mapy klimatycznej zimowe i letnie temperatury 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje na podstawie mapy ogólnogeograficznej cechy terytorium oraz granic Polski • omawia na podstawie tabeli i mapy tematycznej główne cechy budowy platformy wschodnioeuropejskiej • omawia na podstawie map geologicznych i różnych źródeł informacji ważniejsze wydarzenia geologiczne we własnym regionie • wyjaśnia przyczyny zróżnicowania rozmieszczenia surowców mineralnych w Polsce • omawia wpływ budowy geologicznej na ukształtowanie powierzchni Polski • charakteryzuje poszczególne pasy ukształtowania powierzchni Polski • wykazuje wpływ czynników 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia konsekwencje położenia fizycznogeograficznego, matematycznego i geopolitycznego Polski • charakteryzuje na podstawie informacji z różnych źródeł dowolny makroregion w Polsce • opisuje na podstawie mapy tektoniczno-geologicznej Europy budowę geologiczną Polski na tle europejskich jednostek geologicznych • omawia skutki orogenezy hercyńskiej w Europie • wyjaśnia geologiczne uwarunkowania tworzenia się i występowania surowców energetycznych • identyfikuje związki pomiędzy budową geologiczną Polski i własnego regionu a głównymi cechami ukształtowania powierzchni • porównuje ukształtowanie
---	--	--	---	--

<p>mineralnych i ich występowanie w regionie, w którym mieszka</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy ukształtowania powierzchni Polski określa, w którym pasie rzeźby terenu jest położony region zamieszkania wymienia czynniki wpływające na klimat Polski wymienia termiczne pory roku podaje na podstawie mapy tematycznej długość okresu wegetacyjnego i jego różnicowanie w Polsce wskazuje na mapie wybrane rzeki Polski i podaje ich nazwy podaje na podstawie mapy główne cechy sieci rzecznej w Polsce wymienia największe i najgłębsze jeziora w Polsce i wskazuje je na mapie wymienia na podstawie mapy największe sztuczne zbiorniki wodne w Polsce wyjaśnia znaczenie terminu <i>jeziorność</i> określa położenie Morza Bałtyckiego charakteryzuje linię brzegową Morza Bałtyckiego wskazuje na mapie główne zatoki, wyspy i cieśniny Morza Bałtyckiego 	<p>w Polsce i ich zasięgi</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia na podstawie map klimatycznych i klimatogramów cechy klimatu Polski wymienia masy powietrza kształtujące warunki pogodowe w Polsce wskazuje obszary nadwyżek i niedoborów wody w Polsce wymienia główne cechy sieci rzecznej w Polsce wymienia zalety śródlądowego transportu wodnego omawia na podstawie map tematycznych rozmieszczenie jezior w Polsce wskazuje na mapie ogólnogeograficznej przykłady poszczególnych typów jezior omawia czynniki wpływające na temperaturę wód powierzchniowych Morza Bałtyckiego wskazuje najbardziej i najmniej zasolone rejon Morza Bałtyckiego 	<p>powietrza w Polsce</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przyczyny niedoboru wody w wybranych regionach Polski opisuje asymetrię dorzeczy Wisły i Odry oraz wyjaśnia jej przyczynę porównuje na podstawie fotografii i planów jeziora morenowe i rynnowe oraz podaje ich przykłady opisuje funkcje sztucznych zbiorników wodnych podaje przyczyny różnego zasolenia wód powierzchniowych Morza Bałtyckiego opisuje florę i faunę Morza Bałtyckiego omawia formy ochrony Morza Bałtyckiego 	<p>klimatotwórczych na klimat w Polsce</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia gospodarcze konsekwencje długości trwania okresu wegetacyjnego w różnych regionach Polski podaje skutki niedoboru wody w wybranych regionach kraju omawia główne typy genetyczne jezior omawia znaczenie przyrodnicze, społeczne i gospodarcze (w tym turystyczne) jezior i sztucznych zbiorników w Polsce ocenia stan środowiska przyrodniczego Bałtyku 	<p>powierzchni w pasie nizin i pasie pojezierzy oraz wyjaśnia przyczyny tych różnic</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia charakterystykę klimatologiczną wybranego regionu dokonyuje na podstawie informacji z różnych źródeł analizy zasobów wodnych w swoim regionie przedstawia perspektywy rozwoju żeglugi śródlądowej w Polsce wyjaśnia, dlaczego północna część Polski ma większą jeziorność niż reszta kraju omawia działania, które przyczyniają się do poprawy środowiska przyrodniczego wód Bałtyku
---	--	--	--	--

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia rocznej oceny klasyfikacyjnej

(obejmują wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia śródrocznej oceny klasyfikacyjnej)

II. Ludność i urbanizacja w Polsce

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje aktualną liczbę ludności w Polsce wskazuje na mapie województwa i ich stolice wymienia województwa o wysokim i niskim współczynniku przyrostu naturalnego podaje cechy piramidy wieku i płci 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje przyczyny wyludniania się określonych regionów Polski wymienia poszczególne szczeble podziału administracyjnego Polski oblicza współczynnik przyrostu naturalnego porównuje na podstawie wykresu średnią długość życia Polek i Polaków 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia na podstawie wykresu zmiany liczby ludności Polski analizuje zmiany liczby ludności w miastach i na wsiach omawia na podstawie mapy cechy podziału administracyjnego Polski analizuje na podstawie wykresu zmiany 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny zmian liczby ludności Polski w latach 1946–2019 omawia na podstawie mapy zmiany liczby ludności w poszczególnych województwach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia przyczyny zmian liczby ludności w swoim województwie w XXI w. prognozuje skutki współczesnych przemian demograficznych w Polsce dla rozwoju społeczno-gospodarczego kraju
--	--	---	--	---

<p>ludności Polski</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje aktualną wartość wskaźnika gęstości zaludnienia w Polsce • wymienia na podstawie mapy gęstości zaludnienia regiony silnie i słabo zaludnione • wymienia obszary o dodatnim i ujemnym współczynniku salda migracji wewnętrznych w Polsce • wymienia największe skupiska Polonii na świecie • posługuje się terminami: <i>aktywny zawodowo, bierny zawodowo, bezrobotny, stopa bezrobocia</i> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>współczynnik aktywności zawodowej</i> • wymienia ekonomiczne grupy wiekowe ludności • wymienia podstawowe jednostki osadnicze • posługuje się terminem <i>wskaźnik urbanizacji</i> • podaje nazwy największych miast Polski • podaje przykłady aglomeracji monocentrycznych i policentrycznych w Polsce • wymienia województwa wysoko i nisko zurbanizowane 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przyczyny zróżnicowania rozmieszczenia ludności w Polsce • omawia zróżnicowanie przestrzenne współczynnika salda migracji wewnętrznych w Polsce • podaje najważniejsze cechy migracji wewnętrznych w Polsce • wymienia czynniki wpływające na aktywność zawodową ludności • podaje różnice między miastem a wsią • prezentuje na podstawie mapy tematycznej przestrzenne zróżnicowanie wskaźnika urbanizacji w Polsce • wymienia główne funkcje miasta i podaje ich przykłady • charakteryzuje osadnictwo wiejskie w Polsce 	<p>współczynnika przyrostu naturalnego ludności w Polsce</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przyczyny starzenia się polskiego społeczeństwa • wymienia główne bariery osadnicze na obszarze Polski • omawia przyczyny migracji wewnętrznych w Polsce • wyjaśnia zmiany kierunków migracji wewnętrznych w Polsce • podaje główne kierunki współczesnych emigracji Polaków • oblicza współczynnik przyrostu rzeczywistego • analizuje na podstawie danych statystycznych strukturę zatrudnienia w Polsce • porównuje strukturę zatrudnienia we własnym województwie ze strukturą zatrudnienia w Polsce • określa przyczyny bezrobocia w Polsce • omawia najważniejsze cechy sieci osadniczej Polski • przedstawia czynniki rozwoju miast • opisuje współczesne funkcje wsi 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia konsekwencje zmian liczby ludności Polski • przedstawia zróżnicowanie współczynnika przyrostu naturalnego według województw • omawia przyczyny małej liczby urodzeń w Polsce • omawia główne cechy struktury demograficznej Polski według płci i wieku • omawia na podstawie map tematycznych wpływ czynników przyrodniczych i pozaprzyrodniczych na rozmieszczenie ludności w Polsce • przedstawia pozytywne i negatywne skutki migracji zagranicznych Polaków • analizuje przyrost rzeczywisty ludności Polski w przedziale czasowym • porównuje na podstawie wykresu współczynnik aktywności zawodowej Polski z wartościami dla wybranych krajów • wyjaśnia przyczyny zmian struktury zatrudnienia ludności Polski • omawia zróżnicowanie przestrzenne stopy bezrobocia w Polsce • analizuje wskaźnik urbanizacji w Polsce i podaje przyczyny jego zróżnicowania • charakteryzuje czynniki wpływające na współczesne przemiany polskich miast • omawia przyczyny zmian w osadnictwie wiejskim w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia zmiany kształtu piramidy wieku i płci ludności Polski • omawia skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności w Polsce • opisuje przykłady wpływu ruchów migracyjnych na rozmieszczenie ludności w Polsce • wykazuje zależność struktury zatrudnienia od poziomu rozwoju gospodarczego poszczególnych regionów w naszym kraju • omawia sytuację na rynku pracy we własnej miejscowości (gminie, powiecie) • określa wpływ przemian społeczno-gospodarczych na procesy urbanizacyjne i osadnictwo wiejskie w Polsce
--	---	---	---	---

III. Gospodarka Polski

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">wymienia na podstawie mapy obszary o najkorzystniejszych warunkach dla rozwoju rolnictwa w Polscewyjaśnia znaczenie terminu <i>rolnictwo ekologiczne</i>wymienia mocne i słabe strony rolnictwa ekologicznegopodaje liczbę gospodarstw ekologicznych w poszczególnych województwachwyjaśnia znaczenie terminów: <i>system wolnorynkowy, prywatyzacja</i>wyjaśnia znaczenie terminu <i>innowacyjna gospodarka</i>wymienia główne działy i wyroby przemysłu zaawansowanych technologii w Polscewymienia najważniejsze rodzaje transportu w Polscewyjaśnia znaczenie terminów: <i>węzeł transportowy, terminal transportowy</i>wymienia główne węzły i terminale transportowe w Polscewymienia najważniejsze porty handlowe, pasażerskie i rybackie w Polscewymienia towary przeładowywane w polskich portach handlowychwymienia walory przyrodnicze i kulturowe Polskiwyjaśnia znaczenie terminu <i>infrastruktura turystyczna</i>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">przedstawia regionalne zróżnicowanie przyrodniczych warunków rozwoju rolnictwa w Polsceprezentuje na podstawie wykresu strukturę wielkościową gospodarstw rolnych w Polsceomawia cechy systemu rolnictwa ekologicznego w Polsceporównuje na podstawie wykresu liczbę gospodarstw ekologicznych oraz powierzchnię ekologicznych użytków rolnych w Polsceomawia cechy polskiego przemysłu przed 1989 r.podaje cechy przemysłu zaawansowanych technologii w Polsceomawia zróżnicowanie przestrzenne gęstości dróg według województw w Polscewskazuje na mapie Polski główne drogi wodne – rzeki, kanaływymienia warunki rozwoju transportu wodnegoprzedstawia cechy polskiej gospodarki morskiejwymienia polskie obiekty znajdujące się na <i>Liście światowego dziedzictwa UNESCO</i>wymienia główne rodzaje zabytków kultury materialnej i niematerialnej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">omawia przyrodnicze i pozapryrodnicze czynniki rozwoju rolnictwa w Polsceanalizuje udział i miejsce Polski w produkcji wybranych artykułów rolnych w Unii Europejskiejprzedstawia przyczyny rozwoju rolnictwa ekologicznegoprzedstawia i rozpoznaje oznakowanie żywności ekologicznejpodaje przyczyny przemian strukturalnych w przemyśle Polski po 1989 r.omawia zmiany zatrudnienia w przemyśle według sektorów własności w Polsceprzedstawia rozmieszczenie ośrodków przemysłu zaawansowanych technologii w Polscepodaje przyczyny zmian w polskim transporcieomawia zróżnicowanie sieci kolejowej w Polscecharakteryzuje transport lotniczy w Polsceporównuje na podstawie mapy ruch pasażerski w polskich portach lotniczychomawia współczesne znaczenie morskich portów pasażerskich w Polsceomawia strukturę przeładunków w głównych portach handlowych Polskiprzedstawia czynniki warunkujące rozwój turystyki w Polsceprezentuje na podstawie mapy zagospodarowanie turystyczne w różnych regionach Polski	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">ocenia przyrodnicze warunki rozwoju rolnictwa we własnym regioniecharakteryzuje wybrane regiony rolnicze w Polscewskazuje cele certyfikacji i nadzoru żywności produkowanej w ramach systemu rolnictwa ekologicznego w Polscecharakteryzuje skutki przemian strukturalnych w przemyśle Polski po 1989 r.omawia na podstawie informacji z różnych źródeł wartość nakładów na działalność badawczo-rozwojową oraz ich dynamikę w Polsceuzasadnia potrzebę rozwijania nowoczesnych działów przemysłuprzedstawia przyczyny nierównomiernego rozwoju sieci kolejowej w Polsceomawia rolę transportu w krajowej gospodarceokreśla rolę transportu przesyłowego dla gospodarki Polskicharakteryzuje przemysł stoczniowy w Polsceprzedstawia stan rybactwa i przetwórstwa rybnego w Polsceomawia znaczenie infrastruktury turystycznej i dostępności komunikacyjnej dla rozwoju turystykiomawia rolę turystyki w krajowej gospodarce	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">analizuje wpływ czynników przyrodniczych i pozapryrodniczych na możliwości przemian strukturalnych w rolnictwie Polskiprzedstawia pozytywne i negatywne skutki rozwoju rolnictwa ekologicznego w Polsceocenia wpływ przystąpienia Polski do Unii Europejskiej na rozwój przemysłu w naszym krajuprzedstawia hipotezy dotyczące perspektyw rozwoju przemysłu zaawansowanych technologii w Polsceomawia znaczenie głównych węzłów i terminali transportowych w gospodarce krajuopisuje specjalizacje polskich portów morskichokreśla perspektywy rozwoju gospodarki morskiej w Polsceokreśla znaczenie lotnictwa w komunikacji krajowej i międzynarodowejwykorzystuje mapę i odbiornik GPS do opisanie atrakcji turystycznych na wybranej trasie
---	---	---	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • ocenia walory przyrodnicze i kulturowe dla rozwoju turystyki wybranego regionu w Polsce 	
IV. Stan środowiska i jego ochrona w Polsce				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia źródła zanieczyszczeń powietrza w Polsce • podaje przyczyny powstawania smogu • wymienia miasta w Unii Europejskiej najbardziej zanieczyszczone pyłami • wymienia rodzaje odpadów stanowiące zagrożenie dla środowiska • wyjaśnia główne motywy ochrony przyrody w Polsce • wymienia formy ochrony przyrody w Polsce • podaje na podstawie danych statystycznych liczbę obiektów będących poszczególnymi formami ochrony przyrody 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia wielkość emisji ważniejszych zanieczyszczeń powietrza w Polsce • podaje przyczyny zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych • wskazuje na mapie przykłady parków narodowych, krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu w Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje na wybranych przykładach zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego w Polsce • przedstawia konsekwencje emisji zanieczyszczeń powietrza • wymienia przyczyny degradacji gleb • opisuje walory wybranych parków narodowych • wymienia proekologiczne działania na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia sposoby ograniczenia zanieczyszczenia atmosfery • analizuje produkcję odpadów przemysłowych i komunalnych w Polsce według województw • wyjaśnia różnice w sposobie ochrony przyrody w parkach narodowych i rezerwach przyrody • wymienia przykłady współpracy międzynarodowej na rzecz ochrony przyrody 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje aplikację GIS do analizy stanu zanieczyszczenia powietrza w swoim regionie • uzasadnia konieczność podejmowania globalnych działań na rzecz ochrony atmosfery • uzasadnia konieczność własnych działań na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego

UWAGI:

1. Ocenę wyższą otrzymuje uczeń spełniający łącznie wymagania edukacyjne określone dla ocen niższych np. ocenę dobrą otrzymuje uczeń spełniający wymagania edukacyjne na oceną dopuszczającą, dostateczną oraz dobrą.
2. Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań na poszczególne pozytywne oceny.
3. W przypadku nie zrealizowania tematów lekcji (zagadnień) w I okresie będą one realizowane po klasyfikacji śródrocznej. W tym przypadku obowiązują również wymagania edukacyjne dla tych tematów (zagadnień).